

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

Byggproduktförordningen CPR

Annika Wessel

2013-02-21

Byggproduktförordningen

*Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 305/2011
om fastställande av harmoniserade villkor för saluföring av
byggprodukter och om upphävande av rådets direktiv 89/106/EEG*

Byggproduktförordningen – CPR

Construction Products Regulation

- CPR tillämpas fullt ut 1 juli 2013
- 24 april 2011 – 1 juli 2013 successiv övergång från byggproduktdirektivet till CPR
- Byggproduktdirektivet gäller till dess

Boverket

Byggproduktförordningen – CPR

- Målet är fri handel med byggprodukter på den inre marknaden
- Verktuget är gemensamma sätt att bedöma och tekniskt beskriva byggprodukten
- 1 juli 2013 obligatoriskt med prestandadeklaration och CE-märkning för de produkter som omfattas av en harmoniserad standard

Byggreglerna är nationella, hEN utgår från dem

- Byggreglerna är alltjämt nationella
- Medlemsländerna beskriver vilka regler de har och vilka uppgifter om produkter som behövs
- EU-kommissionen begär att standardiseringen, CEN, tar fram metoder för att redovisa produkttegenskaperna
- Tidigare standarder under CPD ligger kvar

Prestandadeklaration senast den 1 juli 2013 – nytt för alla

Om det finns en harmoniserad standard eller en europeisk teknisk bedömning för produkten (ETA), ska **tillverkaren** ha en prestandadeklaration för sin produkt senast den 1 juli 2013

Prestandadeklaration måste också göras för byggprodukter som redan idag är CE-märkta

PrestandadeklARATION och CE-märkning

PrestandadeklARATION

Deklarationen ska bl.a. innehålla:

- identifiering av produkten
- produktens avsedda användning
- identifiering av och kontaktuppgifter till tillverkare och tredjepartsorgan
- vilket AVCP-system som används
- bedömd prestanda för relevanta egenskaper

Relevanta egenskaper:
Uppgifter som krävs för att byggherren ska kunna avgöra om produkten går att använda eller inte. Byggherren har ansvaret för att det färdiga byggnadsverket uppfyller byggreglerna.

Exempel på deklARATION av egenskaper

- okomplicerat konstruktionsmaterial som virke och spikplattor

materialegenskaper genom provningsresultat

- förtillverkade konstruktionsprodukter och sammansatta element som takstolar

beräkning enligt metoder i eurokoder

- i så fall 4 metoder, se den harmoniserade standarden

Vem är tillverkare?

Definitionen i CPR artikel 2.19 gäller

- En tillverkare är den som tillverkar, eller låter tillverka, en byggprodukt som säljs under eget namn eller varumärke.
- Den som köper in en byggprodukt och säljer den under sitt eget namn eller varumärke räknas också som tillverkare.
- Ändrar du en produkt och säljer den är du kanske också tillverkare.

Hur ska användaren få del av prestandadeklarationen?

- ett exemplar ska följa varje byggprodukt (eller parti, om det går till en enda användare)
- elektroniskt (inte på webben) eller på papper
- på papper om mottagaren begär det
- på svenska i Sverige
- kommissionen får bestämma om villkor för ev. webbaserade prestandadeklarationer efter 1 juli 2013

Kemikalieinformation tillsammans med prestandadeklarationen

- Information enligt EU:s kemikalieförordning Reach ska ges tillsammans med prestandadeklarationen
  - För varor, t.ex. fönster, gäller det särskilt farliga ämnen som finns med på den s.k. kandidatförteckningen i Reach
  - För ämnen och beredningar , t.ex. lim, är det ett säkerhetsdatablad
- Mer information: www.kemi.se

CE-märkning

- Ska sättas på produkten av tillverkaren när det har upprättats en prestandadeklaration
- Markerar att tillverkaren ansvarar för att produktens egenskaper stämmer överens med deklarerade prestanda – och med annan tillämplig europeisk lagstiftning

CE-märkning på en byggprodukt innebär inte en kvalitetsstämpel, utan signalerar bara att dess egenskaper har redovisats på ett standardiserat sätt.

CE-märkning av byggprodukter krav 1 juli 2013 – nytt för Sverige

- Information i själva CE-märkningen som tidigare, MEN med tillägg av:
  - Produkttypens identifieringskod
  - Prestandadeklarationens nummer och värde/klass för angivna prestanda
- Prestandadeklaration
- Kemikalieinformation

CE
0123
Tillverkare: namn och adress
12
0123-CPD-001
EN XXXXX Typ av produkt o avsedd användning
Egenskap X - Klass B
Egenskap Y - värde enhet
Egenskap Z - NPD

Boverket

Spara informationen!

- Tillverkaren ska som grund för prestandadeklarationen upprätta teknisk dokumentation som beskriver alla relevanta delar i systemet för bedömning och fortlöpande kontroll av prestanda
- Tillverkaren ska bevara den tekniska dokumentationen och prestandadeklarationen under en period på tio år efter det att byggprodukten har släppts ut på marknaden

Artikel 5, undantag från att upprätta en prestandadeklaration

- I vissa fall får tillverkaren avstå från att upprätta en prestandadeklaration.
- Undantaget bör tillämpas med försiktighet.
- Individuellt eller specialtillverkade produkter, ej i en serietillverkningsprocess –mycket **UNIKA** produkter
- Produkt tillverkad på byggarbetsplatsen
- Traditionellt eller specialtillverkad produkt, för t.ex. renovering av byggnadsverk med officiellt skydd

Artikel 37, Förenklade förfaranden för mikroföretag

- Definition: Sysselsätter färre än 10 personer och vars omsättning eller balansomsättning inte överstiger 2 miljoner euro per år.
- Om systemet för bedömning och fortlöpande kontroll av prestanda är 3 eller 4 får andra sätt att verifiera produkten användas *MEN det är tillverkaren som måste bevisa att det valda alternativa sättet är likvärdigt med det som används i den harmoniserade standarden*
- Tillverkaren tar på sig stort ansvar!

Artikel 38, Andra förenklade förfaranden

- Tillverkaren får byta ut prestandabedömningsdelen av det tillämpliga systemet mot specifik teknisk dokumentation för en byggprodukt som
  - är individuellt tillverkad eller specialtillverkad i process som inte innebär serietillverkning
  - är tillverkad för en särskild beställning
  - ska installeras i ett enda byggnadsverk
- Vid system 1+ eller 1 ska den specifika tekniska dokumentationen kontrolleras av tredje part
- Tillverkaren tar på sig stort ansvar!

Jfr med
artikel 5

Boverkets roll

- Kontaktpunkt för byggprodukter

PrestandadeklARATION

– vad ska redovisas i Sverige?

Den harmoniserade standardens ZA-bilaga visar

- Vilka egenskaper som kan redovisas
- Hur dessa ska bedömas och redovisas
- Eventuella klasser eller nivåer

Inte prova i onödan – vad behöver vi veta i Sverige?

→ Kontaktpunkt för byggprodukter

- Tillverkaren anger avsedd användning

Kontaktpunkt för byggprodukter

- Svarar på frågor från tillverkare, t.ex.:
  - *Vi tillverkar fönster och vill sälja dem i Sverige. Vilka egenskaper ska vi ta med i prestandadeklarationen?*
- Frågan ska besvaras inom 15 arbetsdagar
- Utifrån relevant harmoniserad standard bedöms vilka egenskaper som är behövs deklarerats med hänsyn till svenska regler, i synnerhet BBR/EKS
- Den som vill sälja i annat EU-land får hjälp av det landets kontaktpunkt

420 harmoniserade standarder

- Hur ska dessa frågor besvaras?
- Boverket håller på att lägga upp rutiner för arbetet. Kräver genomgång av standarderna, och jämförelse med de nationella reglerna
- I praktiken har vi gjort detta länge redan, men syftet är nu att skapa jämn kvalitet och transparens samt ett system för att hantera de många frågor som förutses

Svenska tillverkare då?

Många frågar om de omfattas av kravet på CE-märkning och prestandadeklaration. Tillverkaren är skyldig att själv ta reda på vilken standard som kan vara relevant.

Boverket kan utifrån ansvaret för marknadskontrollen inte ta på sig uppgiften att också upplysa om detta.

Exempel: SS – EN 14374

Träkonstruktioner – Fanerträ (LVL) – Krav

Essential characteristics	Deklareras och varför
Modulus of elasticity	Ja, enligt eurokod
Bending strength	Ja, enligt eurokod
Compression strength	Ja, enligt eurokod
Tension strength	Ja, enligt eurokod
Shear strength	Ja, enligt eurokod
Bonding strength	Ja, enligt eurokod
Reaction to fire	Ja, BBR 5:521-5:523
Release of formaldehyde	Ja, KIFS 2008:2 5kap §20, 5kap §24
Durability	Ja, BBR 6:52 och 6:511

Läget i Europa

- Systemet omfattar de snart 28 medlemsländerna samt ytterligare fem
- Alla ska ha en kontaktpunkt senast 1/7
- I många länder krävs lagändringar för att öppna kontaktpunkter, nya kommer efter hand
- Klara är Danmark, Belgien, Tyskland, Ungern, Nederländerna, Slovenien och Storbritannien
- Boverket är kontaktpunkt för byggprodukter i Sverige sedan 1 februari 2013

Boverkets roll

- Marknadskontroll mm

Marknadskontroll

Fri inre marknad, vi har inte några myndigheter som kontrollerar varor som rör sig över gränserna. Varje medlemsland har ansvar för marknadskontroll.

- Proaktiva ärenden – gå ut och titta på det som tillverkas och/eller säljs. Stämmer deklarerade uppgifter? Är märkningen korrekt?
- Reaktiva ärenden – anmälan kommer till Boverket, agerande utifrån det.

När marknadskontrollen hittat något som inte stämmer

- Vad händer om jag inte deklarerar och märker?
→ *Försäljningsförbud*
- Vad händer om produkten inte stämmer med deklARATIONEN?
→ *Påpekande, möjlighet att rätta till*
- Vad händer om en produkt bedöms vara farlig?
→ *Agerande nationellt, system finns för att snabbt informera andra EU-länder*

Utveckling av CPR

– hur fungerar det i praktiken?

- I EU-kommissionens ständiga byggkommitté representerar Boverket Sverige, den svenska regeringens handelspolitik för fri handel och svenska industriella intressen
- Vi behöver input från svenska tillverkare om vad som fungerar eller inte i praktiken

Det vi får reda på kanske vi kan göra något åt!

registraturen@boverket.se

Informationskampanj om CE-märkning av byggprodukter

- CE-märkning är nytt för Sverige, många större företag märker redan idag eftersom kravet finns i större delen av Europa sedan många år
- Prestandadeklaration är nytt för alla
- Boverket har hittills informerat tillverkare genom broschyr, webbsidan, film och en serie seminarier

Sammanfattning

Sammanfattning

- CE-märk dina byggprodukter snarast om det går
- Om produkten redan är CE-märkt, ta gärna fram en prestandadeklaration redan nu
- Kontaktpunkten i respektive land svarar på frågor om vilka egenskaper som ska med i prestandadeklarationen
- Informera oss om problem med förordningen

Fakta om Boverket

200 medarbetare med kompetens inom bland annat samhällsplanering, teknik, arkitektur, juridik och ekonomi.

Socialdepartementet är vårt huvuddepartement.

Generaldirektör är Janna Valik.

Vi finns i Karlskrona.

boverket.se

omboende.se

Youtube – www.youtube.com/boverket

<http://boverket.blogg.se/>

Twitter och Facebook

Tack för oss!

Annika Wessel

Fredrik Olsson

e-post:

registraturen@boverket.se